

Šentilj pri Velenju - osnovna šola (hrani SŠM, fototeka)

Po vojni leta 1945 je bilo vpisanih 135 učencev.

Zdaj je šola podružnica Osnovne šole Gustava Šiliha Velenje. Šolski okoliš obsega zaselke: Ložnica, Laze, Silova, Kote, Podkraj in Arnače. Leta 1999 so šolsko stavbo obnovili in sodobno opremili.

Tatjana Hojan

Josip Gruden – 150

Rodil se je 14. februarja 1869 v Ljubljani. Po gimnazijski maturi je stopil v ljubljansko bogoslovje in ga leta 1893 končal. Kot kaplan je služboval v nekaterih gorenjskih krajih, nato pa študiral v Gradcu in dosegel leta 1897 doktorat iz bogoslovja. Bil je prefekt in ravnatelj Alojzijevišča v Ljubljani, med letoma 1904 in 1911 pa redni profesor zgodovine in cerkvenega prava na ljubljanskem bogoslovju. Nato je postal kanonik, arhidiakon ljubljanskega mesta in knezoškofijski komisar za verouk na srednjih šolah.

Bil je član številnih društev in predsednik Vincencijeve in Leonove družbe. Napisal je številne članke, razprave in knjige s področja

Josip Gruden

zgodovine, predvsem ga je zanimalo starejše obdobje. Pisal je v *Dom in svet*, *Katoliški obzornik*, *Čas*, *Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko, Carniolo, Časopis za zgodovino in narodopisje*, *Zbornik Matice slovenske* in *Mohorjev koledar*.

Najbolj znano njegovo delo je *Zgodovina slovenskega naroda*, ki je izhajala v šestih zvezkih med letoma 1910 in 1916.

Za zgodovino šolstva sta pomembni njegovi razpravi *Šola pri sv. Nikolaju* in *ljubljsko nižje šolstvo po reformacijski dobi ter Vzgoja in izobrazba duhovščine na Slovenskem v srednjem veku*.

Umrl je 1. novembra 1922 v Ljubljani.

Tatjana Hojan

Alfonz Levičnik – 150

Rojen je bil 28. julija 1869 v Planini pri Rakeku. Bogoslovje je študiral v Ljubljani in bil posvečen leta 1892, leta 1905 pa je promoviral v Gradcu za doktorja teologije. Služboval je krajši čas kot kaplan, škofijski tajnik, pomožni učitelj in suplent, učitelj verouka in nazadnje kot profesor verouka na I. državni gimnaziji v Ljubljani. Tu je služboval od leta 1904 do upokojitve leta 1926.

Napisal je nekaj učbenikov tako *Zgodbe sv. pisma novega zakona za srednje šole* leta 1924, *Zgodbe sv. pisma starega zakona za srednje šole* leta 1926, *Zgodbe sv. pisma za srednje šole* leta 1931 in njen dodatek *Črtice iz zgodovine katoliške cerkve* leta 1932 ter *Lavretanske šmarnice* za leto 1956.

Bil je soavtor knjige *Liturgija ali sveti obredi pri vnanji službi božji: za gimnazialno, realno in sploh odraslo mladino, I. in II. del*, leta 1896 in pri knjigah *Josip Volca Zgodbe sv. pisma*.

Napisal je več člankov v revijah *Slovenski učitelj*, *Dom in svet* in *Čas*. Slovenski učitelj je bil več let tudi glasilo *Katehetskega društva* in v njem je pisal o delu tega društva. V *Domu in svetu* je napisal več življenjepisov svetnikov in duhovnikov, prav tako tudi v publikaciji *Družbe sv. Mohorja Življenje svetnikov* leta 1928 in 1934.

Umrl je 6. marca 1966 v Kranju.

Tatjana Hojan

Josip Novak – 150

Rojen je bil 29. decembra 1869 v Ljubljani. Poučeval je na Dobrovi, v Brezovici in Idriji. Od leta 1911 do 1918 je bil okrajni šolski nadzornik za slovenske, od leta 1918 do upokojitve 1924 pa tudi za nemške šole kočevskega okraja. Po njegovih napotkih so se preuredile nemške šole v tem okraju v popolnoma slovenske ali pa v slovenske z nemškimi vzporednicami. Ustanovljenih pa je bilo tudi nekaj novih šol.

Pedagoške članke je objavljajal v reviji *Učiteljski tovariš* in *Slovenski učitelj*. Pri slednji je bil med letoma 1908 in 1912 tudi sourednik. Pisal je o metodiki po-